

НАВЧАЛЬНІ ВПРАВИ, СПРЯМОВАНІ НА ДОСЯГНЕННЯ НЕТРИВІАЛЬНИХ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

ПЕТУХОВА Т.А.

Міжнародний гуманітарний університет, м.Одеса, Україна

ТЮРІКОВА О.М., ЗАВАРЗА І.О

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Сучасна парадигма загальної дизайнеризації життя наголошує, що «будь що можна зробити з чого завгодно» (Ж. Нувель). Для сьогодення характерна зміна підходів до проектування в бік гнучкості та відмови від стабільності. Новітні тенденції дизайнерської творчості трактують світ навколо нас як твір мистецтва, надихаються новою типологією, вважають функцію джерелом образності, наголошують на синергетичних явищах всередині середовищних утворень та ін.. Майбутнє багатьох творчих проектних практик вбачають у змішуванні прийомів, засобів, використанні запозичень та перекладів з «мов» різних видів мистецтва, тощо. У навчальній практиці набуває поширення проектний експеримент, застосовуються прийоми пародії, жартів, інверсії, які впливають на емоційний стан адресату проектування. Сформовано концепції специфічного предметно - просторового середовища, які відштовхуються від ігрових технологій та специфіки розважальних об'єктів. Семантика та семіотика в дизайні спираються на ірраціональне начало та міфологеми свідомості. Фактором творчості в царині дизайну постають комбінації матеріалізованих форм життя. Суть інноваційного дизайну не в тому, щоб робити красиво, а в тому, щоб вбачати красу у повсякденному житті та його процесах. Але на це на звертається увага у навчальному процесі.

Саме тому актуальним є вирішення протиріч між теорією та практикою дизайну і станом професійної підготовки студентів, зокрема:

- невідповідність проектних рішень сутнісним змінам у житті;
- невідповідність стандартизованих безособових рішень принципу адресності проектування, урахуванню особливостей користувача дизайн-продукту;
- невідповідність ортодоксальних мети та принципів дизайну реаліям проектної творчості, експерименту.

На прикладі міждисциплінарних навчальних завдань з композиції спробуємо проілюструвати вищесказане. Таблиця 1 ілюструє набір деяких вправ з композиційного вирішення архітектурного середовища.

Таблиця 1. Набір навчальних вправ, що сприяють досягненню нетривіальних проектних рішень.

№	Вправа	Мета	Засоби та форми втілення
1	Вензель	Реалізація «Я»-концепції дизайну інтер'єру. Утворення камертону, на який має бути налаштованим увесь простір та оточення. Особистісна цінність проекту та його втілення.	Відбір та стилізація вихідних елементів - шрифту. Переведення вихідної форми у площину, об'єм та простір. Колористичне рішення, яке відповідає ідеї самопрезентації.
	результат	<p>Авторська концепція інтер'єру, яка має чітко виражені ознаки індивідуальності та оригінальності. Відповідність проектного рішення художньо-емоційним перевагам проектувальника. Втілення ідеї «присутності» автора у громадському просторі. Відбір емоційного стану. Стилеутворення в інтер'єрі.</p> <p>Завдання застосовувалося в процесі розробки будівлі громадського призначення (за темами дипломів бакалаврів)</p>	
2	фотосесія	Актуалізація середовищних можливостей, виразного та подійного потенціалу.	Виявлення та відбір найбільш виразних форм середовища та доцільних засобів взаємодії споживача та середовища
	результат	<p>Виокремлення меж проекту, відбір локацій, встановлення вузлових комбінацій з предметно-просторового оточення й сценарієм діяльності споживачів середовища. Проектні пропозиції з переключення уваги від архітектури на дизайн. Зміна системи сприйняття та руху. Керування увагою споживача.</p> <p>Виконувалося на Деволанівському узвозі. При виконанні проекту з реновації архітектурно- історичного середовища.</p>	
3	Переклад на мову креслень образів казок, пісень та ін.	Узгодження проектного рішення з типологією замовника. Реалізація образу та стилю життя споживача. Постановка завдання до проектування та розробка спрямованих проектних пропозицій	В гротескній формі встановлюється набір вимог персонажів до простору існування. Виокремлюються базове обладнання, стилістичні та колористичні переваги, сценарій дій.
	результат	<p>Формування соціального паспорту споживача. Моделювання його життєвих та смакових переваг. Визначення форм обладнання, яке забезпечує певний образ життя. Розробка проектних пропозицій з обладнання середовища та переклад фантастичних чи гротескних рішень на мову сучасної архітектури. Цільове формоутворення в дизайні обладнання середовищних систем.</p>	

	Цвях та рояль	Управління увагою споживача середовища. Встановлення та переробка смислових та художніх акцентів . Утворення нестандартної концепції внутрішнього простору.	Пошук засобів концентрування та переключення уваги з малого на велике та навпаки. Акцентування ролі елементу в системі архітектурної цілісності. Оптичні та графічні ілюзії в архітектурному просторі. Корекція стабільних елементів за рахунок переакцентування значень елементів архітектурного середовища.
результат		Формування варіативності сприйняття в межах одного й того ж архітектурного середовища. Утворення нової композиції за рахунок зміни акцентно-домінантної системи.	

В системі дизайнерської підготовки є доцільними форми, які відповідають новій проектній парадигмі й розширюють набір проектних можливостей фахівця. Ці ж завдання, які розглянуті у таблиці, можуть бути реалізовані шляхом коміксів, рекламних роликів, з використанням будь-яких речей, творів сучасного мистецтва, та ін.. Оригінальність рішень набувається в процесі звільнення від готових рішень, розкріпачення та вільного вибору точки відліку. Ситуація невизначеності має широкий спектр можливих вирішень. Проектні пропозиції спираються на парадокс. Та орієнтуватися на емоційно – чуттєве сприйняття середовища.

Таким чином, нетривіальні проектні рішення можуть бути досягненні завдяки виконанню творчих вправ, які на перший погляд не мають відношення до звичного проектування, спираються на аналоги та теми не з сфери архітектури (мода, кіно-фото справа, авангардний живопис, література, аромати парфумів, емблему та ін.). Погляд на дизайн як прикордонне явище, що має спільні межі з різними сторонами життя людей, штучним та природним світом, підштовхує уяву й дозволяє відмовитися від шаблонів та стереотипів. Методика образного підходу підсилює евристичний потенціал студентів та дозволяє досягнути нетривіальних проектних рішень.